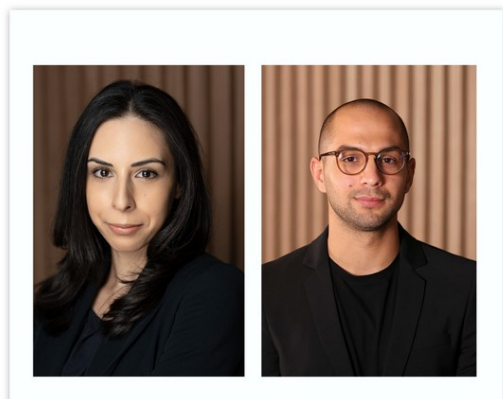

ChatGPT – între instrument valoros și nebuloasa juridică

1. Introducere privind ChatGPT

Au fost scrise multe cărți și create la fel de multe filme care au încercat să prezinte cum va arăta viitorul, însă suntem mult mai aproape de a îl cunoaște, odată cu apariția inteligenței artificiale și, mai precis, a inteligenței artificiale generative. Inteligența artificială generativă reprezintă un tip de inteligență artificială care poate genera conținut nou, spre deosebire de sistemele care doar analizează sau acționează în mod static pe baza unui set de date existent.

Un astfel de sistem de inteligență artificială generativă este ChatGPT care, încă de la lansare, a captat atenția întregii lumi, rețelele de socializare și spațiul online fiind inundate cu capturi de ecran, opinii, clipuri video despre cele mai interesante, ciudate ori amuzante conversații ale oamenilor cu ChatGPT.

Ne-am propus să analizăm mai jos, pe scurt, **implicațiile juridice pe care le presupune utilizarea ChatGPT**, însă nu înainte de a prezenta ce este și cum funcționează acesta.

2. Ce este și cum poate fi utilizat ChatGPT?

ChatGPT reprezintă un chatbot, respectiv o interfață de comunicare, dezvoltat de laboratorul de cercetare a inteligenței artificiale OpenAI și care este capabil să răspundă solicitărilor utilizatorilor într-un mod conversațional, având capacitatea de a genera un text asemănător cu cel generat de oameni pe baza contextului conversației. Spre deosebire de alte programe software de tip chatbot, care sunt limitate la o serie de răspunsuri predefinite, ChatGPT poate genera răspunsuri în mod spontan, permițându-i angajarea în conversații dinamice și variate. Astfel, ChatGPT poate fi utilizat pentru o multitudine de scopuri, de la redactarea rezumatului unei cărți sau compunerea unei melodii (pe baza unei serii de cuvinte indicate de utilizator), până la conversia unui fragment de cod sursă dintr-un limbaj de programare în altul.

3. Poate fi conținutul generat de ChatGPT utilizat?

Luând în considerare scopurile diverse și capacitatea de a genera de cele mai multe ori un text asemănător cu cel uman, utilitatea ChatGPT, chiar și la nivel de prototip pentru o astfel de tehnologie, este de necontestat. Cu toate acestea, se pune **întrebarea în ce măsură conținutul generat de ChatGPT poate fi utilizat în mod legal**, dat fiind faptul că acesta folosește pentru generarea răspunsurilor și informații și documente cu privire la care anumite persoane dețin drepturi de proprietate intelectuală.

A) Implicații juridice în planul drepturilor de proprietate intelectuală asupra conținutului utilizat de ChatGPT

Riscul încălcării drepturilor de autor

O parte din informațiile și documentele stocate în baza de date a ChatGPT și utilizate pentru „antrenarea” și mai departe generarea răspunsurilor la solicitările adresate de utilizatori fac obiectul drepturilor de autor, fiind protejate, cel puțin din perspectiva legislației aplicabile la nivel european, împotriva oricărei utilizări neautorizate, cum ar fi reproducerea operei sau realizarea de opere derivate pe baza operei protejate.

Mai mult, având în vedere informațiile și documentele utilizate de ChatGPT, răspunsul generat va conține, de la caz la caz, proporții diferite de material protejat prin drepturi de autor, astfel ca orice utilizare a răspunsului generat ar putea fi calificată drept o încălcare a drepturilor titularului informațiilor și documentelor utilizate în acest proces.

Limitele exercitării drepturilor de autor și doctrina fair use

Referitor la utilizarea informațiilor și documentelor de către ChatGPT, la nivel european, printre altele, sunt relevante prevederile **Directivei privind Dreptul de Autor pe Piața Unică Digitală**, care reglementează cu titlu general o limitare privind exercitarea drepturilor de autor pentru „reproducerea și extragerile din opere și din alte obiecte protejate accesibile în mod legal în scopul extragerii textului și a datelor”. Cu alte cuvinte, titularii drepturilor de autor nu se pot opune utilizării informațiilor sau documentelor ce sunt accesibile ChatGPT în mod legal în scopul extragerii textului și a datelor. Cu toate acestea, excepția este aplicabilă doar atât timp cât utilizarea operelor și a altor obiecte protejate nu a fost rezervată în mod expres de către titularii de drepturi de autor. Astfel, titularii drepturilor pot interzice într-un mod eficient reproducerea și extragerile datelor prin diverse modalități, cum ar fi reglementarea acestui aspect în termenii și condițiile unui website ori utilizarea unui protocol de excludere a roboților de la utilizare.

Similar pentru ipoteza conținutului generat de ChatGPT, în lipsa aplicării unei excepții sau limitări a exercitării drepturilor de autor, utilizatorul se poate expune consecințelor încălcării drepturilor de autor.

B) Regimul juridic al conținutului generat de ChatGPT

Poate fi conținutul generat de un sistem de inteligență artificială subiectul drepturilor de autor?

În Europa, Curtea de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) a reținut în mod constant faptul că dreptul de autor „nu se poate aplica decât în cazul unui obiect care este original, fiind o creație intelectuală proprie a autorului său” (a se vedea în special decizia CJUE în cauza de referință *Infopaq*).

Astfel, în mod constant a fost considerat faptul că o operă poate fi apreciată ca fiind originală doar în măsura în care aceasta reflectă personalitatea autorului său, rezultând astfel ca pentru a putea beneficia de protecția conferită de drepturile de autor opera trebuie să reprezinte creația unui autor uman.

De asemenea, în SUA, Oficiul privind Drepturile de Autor precum și instanțele din Australia au declarat expres că o operă poate fi protejată prin drepturi de autor doar dacă este creată de o ființă umană.

Într-o altă abordare, astfel cum a fost prezentat în cadrul articolului „Artificial intelligence and copyright” – publicat în cadrul WIPO Magazine, există o serie de state precum India, Irlanda sau Marea Britanie care recunosc și atribuie drepturi de autor asupra operelor generate cu ajutorul computerelor programatorilor ori persoanelor care

au efectuat aranjamentele necesare creării operei.

Cine deține drepturile de autor asupra conținutului generat de un sistem de inteligență artificială?

La nivelul Uniunii Europene, având în vedere cadrul legal aplicabil și deciziile CJUE, în lipsa recunoașterii drepturilor de autor asupra conținutului generat de un sistem de inteligență artificială, subiectul privind titularul acestor drepturi este lipsit de interes.

Luând în considerare avansul tehnologic și evoluția sistemelor de inteligență artificială, rămâne de văzut dacă va fi schimbată paradigma în ceea ce privește operele create cu o intervenție umană minimă ori chiar fără o astfel de intervenție.

Până atunci, este interesant de observat că ChatGPT a fost deja creditat drept co-autor în legătură cu o serie de articole de factură științifică, deși pare că editorii sunt în general de acord că ChatGPT nu îndeplinește condițiile pentru a fi considerat autor dar consideră că necesară evidențierea faptului că inteligența artificială a contribuit la redactarea articolelor.

Dar ce spune ChatGPT despre utilizarea propriului conținut?

Potrivit articolului „ChatGPT – legal challenges, legal opportunities” scris de avocații de la Fieldfisher, întrebând dacă conținutul său poate fi utilizat în mod legal în scopuri comerciale, ChatGPT a răspuns destul de evaziv în sensul în care „în general este legală folosirea conținutului produs de ChatGPT în scopuri comerciale, cu condiția de a avea acordurile și licențele corespunzătoare. [...]. Dacă vreți să folosiți conținutul generat de ChatGPT în scopuri comerciale este posibil să fie necesar să obțineți o licență de la OpenAI sau de la titularii de drepturi relevanți, în funcție de circumstanțele specifice ale utilizării.”

Răspunsul ChatGPT pune deci întreaga răspundere privind stabilirea condițiilor în care conținutul generat poate fi utilizat în mod legal de utilizatori pe umerii acestora din urmă.

L-am fi întrebât și noi același lucru, ca să verificăm răspunsul, dar la momentul scrierii acestui articol ChatGPT este prea popular ca să ne răspundă...

Potrivit termenilor și condițiilor de utilizare a produselor și serviciilor OpenAI, în măsura permisă de lege, drepturile deținute de OpenAI asupra conținutului generat folosind, printre altele, ChatGPT, sunt cedate în mod integral utilizatorilor, însă OpenAI își rezervă dreptul de a utiliza în continuare atât conținutul generat cât și conținutul introdus de utilizator, printre altele pentru a își menține și furniza serviciile. Aceiași termeni și condiții prevăd, de asemenea, în mod expres faptul că utilizatorul este responsabil atât pentru conținutul generat de ChatGPT cât și pentru conținutul introdus de utilizator, inclusiv în ceea ce privește asigurarea faptului că aceste conținuturi nu încalca nicio lege aplicabilă.

4. Concluzii

ChatGPT reprezintă dovada clară a evoluției inteligenței artificiale și, în ciuda limitărilor și preocupărilor formulate în legătură cu acesta, reprezintă fără doar și poate viitorul în domeniul tehnologiei.

Având în vedere rapiditatea cu care aceste sisteme se dezvoltă și faptul că modalitatea în care inteligența artificială este abordată va defini modul în care vom trăi și ne vom desfășura activitatea, este crucial ca organismele competente și autoritățile legislative să adreseze acest subiect într-un mod responsabil și care să ofere în timp util măsuri de protecție adecvate și claritate în ce privește regimul juridic aplicabil.

